

Sanastoa alalukuun 3.2

alkuperäiskansa (yhdyssana: alkuperäinen + kansa) kansa, joka on asunut alueella ensimmäisenä ja jo ennen kuin alueelle on perustettu valtio eli maa. Alkuperäiskansalla tarkoitetaan kansaa, joka on joutunut väistämään tai joutunut kohdelluksi huonosti, kun uusia ihmisiä on muuttanut alueelle. Kansa tarkoittaa ryhmää ihmisiä, joilla on tiettyjä yhteisiä piirteitä, kuten samanlainen kieli, kulttuuri tai uskonto.

alkuperäiskansat → alkuperäiskansa

alkuperäiskansoilla → alkuperäiskansa

alkuperäiskansoilta → alkuperäiskansa

alkuperäiskansoja → alkuperäiskansa

alkuperäiskansojen → alkuperäiskansa

armeija jonkin maan sotilaat ja muut sotavarusteet. Esimerkiksi ”Suomen armeija” tarkoittaa Suomen sotilaita ja sotavälineitä.

armeijan → armeija

ase väline taistelussa. Esimerkiksi tykit, miekat ja pistoolit ovat aseita.

aseet → ase

aseiden → ase

britti Ison-Britannian kansalainen, isobritannialainen ihminen

brittien → britti

elintila (yhdyssana: elin + tila) alue, jolla voi elää. Kun alkuperäiskansojen elintila väheni, heillä oli vähemmän paikkoja, joissa he pystyivät elämään.

elintilaa → elintila

elintilastaan → elintila

eristetty (verbi eristää, 1) sellainen, mikä on erotettu muista

eristetyille → eristetty

hallita (5) käyttää (usein tärkeintä) valtaa. Esimerkiksi ”kuningas hallitsee maata” tarkoittaa, että kuningas päättää kaikista maan asioista.

hallitsi → hallita

heimo ryhmä ihmisiä, jotka ovat sukua toisilleen ja joilla on sama kieli ja kulttuuri

heimoja → heimo

heimon → heimo

intiaanisodiksi → intiaanisota

intiaanisota (yhdyssana: intiaani + sota) Nimi, jota käytetään, kun tarkoitetaan yleisesti sotia, jossa alkuperäiskansat taistelivat Yhdysvaltojen uusia asukkaita vastaan.

irokeesi Irokeesi-heimon jäsen, ihminen, joka kuuluu Irokeesi-heimoon

irokeesien → irokeesi

irokeesit → irokeesi

itsenäistyi → itsenäistyä

itsenäistyä (1) tulla itsenäiseksi, tässä yhteydessä: irrota toisesta maasta ja perustaa oma maa eli valtio. Esimerkiksi ”Suomi itsenäistyi” tarkoittaa, että Suomi irtosi Venäjästä ja Suomesta tuli oma valtio.

julistautua ilmoittaa, että on jotakin. ”Julistautui itsenäiseksi” tarkoittaa, että maa ilmoitti julkisesti, että se on itsenäinen.

julistautui → julistautua

keräili → keräillä

keräillä (3) etsiä luonnosta ruokaa syötäväksi. Esimerkiksi sienien ja marjojen poimiminen metsästä on keräilyä.

koostua (1) muodostua pienemmistä osista. Esimerkiksi palapeli koostuu monesta pienestä palasta.

koostui → koostua

kosto jos tekee toiselle jotakin ikävää siksi, että toinen on tehnyt jotakin, tekee koston eli kostaa (1).

kostoksi → kosto

kyliin → kylä

kyliä → kyllä

kylä paikka, jossa asuu ihmisiä. Pieni ryhmä taloja on kylä. Kylä on pienempi kuin kaupunki.

kylän → kylä

kylään → kylä

laajentua (1) tulla isommaksi

liittoutua (1) sopia, että tekee jotakin yhdessä. Esimerkiksi sodassa ne maat, jotka ovat liittoutuneet keskenään, auttavat toisiaan sodassa.

liittoutuivat → liittoutua

liittovaltio (yhdyssana: liitto + valtio) maa, joka muodostuu (→ muodostua) eli koostuu osavaltioista eli pienemmistä osista, jotka päättävät joistakin asioistaan itse

liittovaltion → liittovaltio

maatila paikka, jossa viljellään esimerkiksi ruokaa tai muita kasveja tai kasvatetaan eläimiä. Maatilalla usein myös asutaan.

maatiloilla → maatila

metsästi → metsästää

metsästää (1) ottaa kiinni ja tappaa villejä eläimiä ruoaksi

osavaltio (yhdyssana: osa + valtio) liittovaltion (→ liittovaltio) osa, joka päättää joistakin asioistaan itse. Yhdysvalloissa on nykyään 50 osavaltiota.

osavaltioista → osavaltio

osavaltiot → osavaltio

presidentti → tässä yhteydessä: maan johtaja, joka valitaan aina tietyksi ajaksi kerrallaan

rannikko mantereen se osa, joka koskee mereen

rannikolle → rannikko

raskas tässä yhteydessä: vaikeaa, sellaista, mikä väsytti ja vei paljon ihmisten voimia

raskasta → raskas

reservaateissa → reservaatti

reservaatit → reservaatti

reservaatteihin → reservaatti

reservaatti tarkasti rajattu alue, jolla intiaanit pakotettiin asumaan.

reuna-alue kohta, jossa jokin alue on melkein loppumassa.

reuna-alueilla → reuna-alue

siirtokunnat → siirtokunta

siirtokunniksi → siirtokunta

siirtokunta (yhdyssana: siirto + kunta) omasta maasta johonkin toiseen maahan perustettu paikka, kaupunki tai kylä

siirtokuntaa → siirtokunta

siirtokuntia → siirtokunta

siirtokuntien → siirtokunta

sisämaa se osa mantereesta (→ manner), joka ei ole lähellä merta. Rannikon (→ rannikko) vastakohta.

sisämaahan → sisämaa

sotia (1) käydä sotaa

sotimalla → sotia

taistelu tappeleminen toista maata vastaan sodassa, osa sotaa

taistelua → taistelu

taudin → tauti

tauteja → tauti

tauti sairaus, jos ihmisellä on jokin tauti, hän on sairas eli kipeä. Esimerkiksi flunssa on tauti.

tautia → tauti

tehokas sellainen, jossa saadaan tehtyä paljon lyhyessä ajassa. Jos ase on tehokas, se tappaa paljon ihmisiä.

tehokkaita → tehokas

turkiksia → turkis

turkis eläimestä irrotettu nahka ja karva, jota ihminen käyttää.

dvsmetanina/Pixabay

uudistila maatila, joka on tehty paikkaan, jossa ei ole aikaisemmin ollut maatilaa

uudistiloiksi → uudistila

uudistiloilla → uudistila

vaelsi → vaeltaa

vaeltaa (1) kulkea, tavallisesti kävellä, pitkä matka paikasta toiseen

valloittaa (1) tehdä valloitus eli ottaa itselleen jokin maa-alue

valloitti → valloittaa

valta jonkun mahdollisuus määrätä asioista. Esimerkiksi ”hänellä on paljon valtaa perheessä” tarkoittaa, että hän saa päättää monista asioista perheessä.

valtaa → valta

vero raha, joka maksetaan esimerkiksi palkasta valtiolle eli maalle. Myös tavarassa voi olla vero, eli kun ostaja maksaa tavarasta, osa rahasta menee valtiolle eli maalle.

veroa → vero

verojen → vero

vuoristo alue, jossa on paljon vuoria.

Monta vuorta muodostaa vuoriston.

vuoriston → vuoristo

Simon/Pixabay

väkivaltainen sellainen, missä käytetään väkivaltaa, eli voimaa toista ihmistä vastaan. Esimerkiksi lyöminen on väkivaltaa.

väkivaltaisia → väkivaltainen

väkivaltaista → väkivaltainen

yhteenotto (verbi ottaa (1) yhteen) kun ihmiset esimerkiksi alkavat tapella, se on yhteenotto

yhteenottoja → yhteenotto

ylivoima kun toisella maalla on esimerkiksi sodassa enemmän voimaa, sillä on ylivoima. Esimerkiksi jos jalkapallopelissä toisella joukkueella on enemmän pelaajia kuin toisella, isommalla joukkueella on ylivoima.

ylivoimalle → ylivoima